

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **S.**, so sídlom v B., pobočka P., M., IČO: X., proti povinnému: **P., s. r. o., A.P.**, IČO: X., **pre vymoženie istiny vo výške 1 449,15 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 15Er 1758/2002, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo 17. marca 2011 č. k. 15Er 1758/2002-14 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 26. októbra 2011 č. k. 17CoE 334/2011-24, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Prievidza zo 17. marca 2011 č. k. 15Er 1758/2002-14 vo výroku o trovách exekúcie a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 26. októbra 2011 č. k. 17CoE 334/2011-24 **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prievidza uznesením zo 17. marca 2011 č. k. 15Er 1758/2002-14 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Zároveň súdnemu exekútorovi JUDr. J. K. náhradu trov exekúcie nepriznal. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že povinný, ktorý bol právnickou osobou, v priebehu exekučného konania zanikol výmazom z obchodného registra, čím stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Súd prvého stupňa považoval za dôvodný postup podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len Exekučný poriadok). Z dôvodu existencie neodstrániteľnej podmienky konania, pre ktorú nie je možné v exekúcii vôbec pokračovať, súd nerozhodoval o návrhu spoločnosti O. T. L., so sídlom N.. O trovách exekučného konania súd prvého stupňa rozhodol s poukazom na ustanovenie § 200 ods. 1 a § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, keď dospel k záveru, že súdnemu exekútorovi nemožno priznať náhradu trov exekúcie.

Exekútor ako nositeľ práva na náhradu trov exekúcie je v exekučnom konaní v postavení účastníka konania a nie vykonávateľa verejnej moci, pričom je na výsledku exekúcie materiálne zainteresovaný. Svojim súhlasom stať sa súdnym exekútorom a vykonávať činnosť exekútora musí preto znášať aj s tým spojené riziko, že nie vo všetkých prípadoch dosiahne uspokojenie svojich zákonných nárokov ako účastník konania (v časti trov).

Krajský súd v Trenčíne, na odvolanie súdneho exekútora, čo do výroku o trovách exekúcie, uznesením z 26. októbra 2011 č. k. 17CoE 334/2011-24 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o náhrade trov zastavenej exekúcie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v danom prípade nebola exekúcia zastavená pre nedostatok majetku povinného (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku), ale z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, t. j. že je tu iný dôvod, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať, a preto nebolo možné uložiť oprávnenému nahradiť trovy zastavenej exekúcie.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 13. decembra 2011.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len generálny prokurátor) na podnet súdneho exekútora podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu v časti výroku o náhrade trov exekučného konania podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Navrhol obe rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mimoriadne dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi. Uviedol, že zánik povinného sám osebe nie je dôvodom na zastavenie exekučného konania. V prípade, ak zanikol povinný, súd pokračuje v exekučnom konaní s jeho právnym nástupcom. Ďalej poukázal na ustanovenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku, ktoré upravuje prechod práv a povinností počas exekúcie. V prípade, ak povinný zanikne bez právneho nástupcu a bez likvidácie, súd exekučné konanie zastaví z dôvodu, že majetok povinného nepostačuje ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku) a nie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, ako nesprávne vychádzali súdy nižších stupňov. Z uznesenia Okresného súdu Trenčín z 2. novembra 2010 č. k. 36CbR 193/2005-35, právoplatného 5. januára 2011, vyplýva, že povinný bol zrušený bez likvidácie, nakoľko nemá žiadny obchodný majetok, ktorý by postačoval na úhradu výdavkov a primeranej odmeny

likvidátora. Vzhľadom na tento dôvod zrušenia povinného a jeho vymazanie z obchodného registra súdy mali pri zastavení exekúcie postupovať podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a následne pri stanovení náhrady trov exekúcie aplikovať § 203 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku a priznať súdnemu exekútorovi nárok na náhradu trov exekúcie od oprávnenej.

Oprávnená vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu poukázala na správne právne závery súdov, majúce oporu aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky a navrhla, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Súdny exekútor sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu oprávnenej (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza (a táto skutočnosť vyplýva aj z obsahu mimoriadneho dovolania), že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je

exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena a náhrady určené podľa tohto zákona o daň z pridanej hodnoty.

Náklady podľa § 196 uhrádza povinný (§ 197 ods. 1 Exekučného poriadku).

Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku).

Exekučný poriadok pripúšťa výnimky zo zásady, podľa ktorej trovy exekúcie uhrádza povinný (§ 197 ods. 1 Exekučného poriadku). Oprávnený spravidla znáša trovy exekúcie podľa princípu zavinenia a princípu voľnej úvahy súdu. Okrem toho, oprávnený musí uhradiť trovy exekúcie, aj keď zastavenie exekúcie nezavinil a nemohol ho predvídať, ak k zastaveniu došlo z dôvodu, že majetok povinného nestačil ani na úhradu trov exekúcie.

S dôvodom, vytýkaným napadnutým rozhodnutiam generálnym prokurátorom, treba súhlasiť, pretože súdy nižších stupňov nevenovali pozornosť tomu, z akého dôvodu došlo ex offio k výmazu povinného z obchodného registra, ktorá skutočnosť má dopad na dôvod zastavenia exekúcie v zmysle § 57 Exekučného poriadku a následne aj na rozhodnutie o trovách exekúcie. Ak totiž dôvod zastavenia exekúcie spočíva v dôvode uvedenom v § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, o trovách exekúcie treba rozhodnúť podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorom prípade musí uhradiť trovy exekúcie oprávnený.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že v prípade, ak povinný bol zrušený bez likvidácie z dôvodu, že nemá obchodný majetok, ktorý by postačoval na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, prichádza do úvahy zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, a nie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku z dôvodu existencie iného dôvodu, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať. Právne závery súdov nižších stupňov, ktorými ustálili dôvod zastavenia exekúcie

podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, treba považovať bez zohľadnenia dôvodov, pre ktoré došlo na základe uznesenia Okresného súdu Trenčín z 2. novembra 2010 č. k. 36CbR 193/2005-35 k zrušeniu povinného bez likvidácie a následne k jeho výmazu z obchodného registra, za vecne nesprávne. Preto aj ich rozhodnutie o trovách exekúcie nemožno považovať za správne. Rovnaký právny záver prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 4MCdo 14/2006 ; sp. zn. 3MCdo 10/2011 .

Keďže súdy nižších stupňov založili svoje rozhodnutia na právnych záveroch, ktoré nepovažuje dovolací súd za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie a uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p. v spojitosti s § 243i ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 12. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2012

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová